

Recomanacions i propostes sorgides del projecte

Xavier Giró Gràcia i Fernando Herraiz García

La interculturalitat a debat

Cap a una educació de la infantesa i joventut global

Barcelona 6 d'abril de 2022

Fundació Tàpies

esbrina

Recomanacions

Aquestes recomanacions s'han elaborat a partir del treball que l'equip de recerca ha portat a terme durant el projecte MiCREATE en escoles i instituts catalans.

7 àrees

- 1.** Igualtat i polítiques educatives
- 2.** Els sentiments de pertinença i benestar als centres
- 3.** Qualitat de les relacions amb el professorat i el personal
- 4.** Relacions amb companys i amics
- 5.** La relació entre famílies i el centre
- 6.** Polítiques lingüístiques
- 7.** Diversitat

1. Igualtat i polítiques educatives

Ciutadania

Els fills de migrants o els que han arribat molt petits pot ser que no tinguin la nacionalitat. Aconseguir-la és un procés llarg i complicat. Tot i que tenen dret a l'educació, aconseguir plaça a prop d'on viuen o accedir a ajuts econòmics pot ser difícil.

Recomanacions

Les polítiques haurien de facilitar els processos de reagrupació familiar i d'obtenció de la ciutadania.

1. Igualtat i polítiques educatives

Segregació territorial

La segregació escolar (la divisió de l'alumnat segons les seves característiques socio-econòmiques) ha augmentat els últims anys. Només algunes escoles tenen matrícula viva i són les que acullen més migrants. Les famílies locals eviten les escoles amb molts migrants. Això fa impossible la igualtat d'oportunitats.

Recomanacions

Distribuir els alumnes d'origen migrant de forma més equilibrada i reforçar els recursos de les escoles que n'acullen més.

1. Igualtat i polítiques educatives

Recursos humans i materials

Els docents tenen pocs recursos per atendre la diversitat, millorar la inclusió i oferir un currículum no eurocèntric.

Recomanacions

Més i millor formació, tan inicial com continua, dels docents, que permeti atendre a la diversitat socio-cultural de l'alumnat.

1. Igualtat i polítiques educatives

Recursos humans i materials

Tot i que les escoles d'alta complexitat tenen més docents, encara manca personal per afavorir un entorn inclusiu basat en processos d'acompanyament personal i emocional vinculats a les polítiques d'atenció als alumnes dels centres.

Recomanacions

Cal contractar més especialistes (mediadors culturals, psicòlegs, traductors) i més docents.

1. Igualtat i polítiques educatives

Programes de mentoria

Molts nois i noies (migrants o locals) no tenen una idea clara de quines son les seves possibilitats professionals futures.

Recomanacions

Oferir programes de mentoria per aclarir a l'alumnat les seves possibilitats acadèmiques i professionals.

2. El sentit de pertinença y benestar als centres

Primers mesos al centre

Alguns alumnes se senten exclosos, senten soledat, tristesa i vergonya, els primers mesos al centre, pel fet de no conèixer la llengua.

Recomanacions

Pràctiques i polítiques d'acollida que incloguin les històries de vida dels migrants i els donin sentit. Dotar als docents de recursos per entendre aquests contextos.

2. El sentit de pertinença y benestar als centres

L'aula d'acollida

L'aula d'acollida ofereix no només l'aprenentatge de la llengua, sinó també suport emocional. En els millors casos, adopta una pedagogia de que inclou la reciprocitat i les experiències biogràfiques dels migrants.

Recomanacions

Més atenció a l'acompanyament personal, gestió del dol i acompanyament a l'assentament.

2. El sentit de pertinença y benestar als centres

Conexió entre el centre i l'entorn

Les activitats extraescolars són molt importants per al benestar de l'alumnat però les connexions entre l'escola i l'entorn (el barri, la ciutat) són escasses. Els nouvinguts apunten que les activitats en casals o altres organitzacions els ajuden en l'aprenentatge i a l'hora d'adquirir capacitats socials i emocionals.

Recomanacions

Millorar la connexió entre el centre i l'entorn social i cultural per a un millor procés d'inclusió.

3. La qualitat de les relacions amb docents i personal

Relacions d'inclusió

El paper dels companys de classe, els docents i altre personal educatiu, i les seves actituds i expectatives positives són claus per al procés d'inclusió. El centre és vist com un espai segur quan les relacions es basen en la solidaritat, l'escoltar, l'acompanyament i el reconeixement.

Recomanacions

Un enfocament holístic a l'educació, basat en pedagogies de la cura, i erradicar el biaix d'expectatives quant a l'educació superior.

4. Relacions amb companys i amics

Coneixent gent

Els nouvinguts solen tenir dificultats per establir relacions a l'arribar, recolzant-se en la família per compensar-ho.

Recomanacions

Cal que les polítiques tinguin en compte la socialització i el benestar dels nouvinguts més enllà dels centres.

5. Relació entre famílies i el centre

Desconnexió

Les famílies tenen problemes per establir vincles amb la comunitat educativa, especialment a secundària. Hi ha una barrera lingüística o incompatibilitats degudes a la feina dels pares.

Recomanacions

Les polítiques i els projectes dels centres haurien de crear estratègies per facilitar la inclusió i la comunicació amb les famílies, especialment a secundària.

6. Polítiques lingüístiques

Aprentatge de la llengua

Aprender català i castellà és un dels problemes més importants per als nous arribats. L'aula d'acollida només arriba als més menuts.

Recomanacions

Cal un suport específic per aprendre les llengües oficials.

6. Polítiques lingüístiques

Multiculturalitat

Tot i reconèixer la riquesa de les cultures i les llengües dins dels centres, manquen iniciatives que aprofitin aquesta riquesa.

Recomanacions

Més suport per a les llengües maternes dels nouvinguts, i més iniciatives per aprofitar la riquesa multicultural existent.

7. Diversitat

Enfocament holístic a la inclusió

Al demanar que els nouvinguts s'adaptin a la cultura local s'etiqueta als nouvinguts com als “altres”, i ells ho perceben com un procés en el que han d'aprendre moltes coses, i com un repte personal.

Recomanacions

Cal reconceptualitzar les idees d'integració i inclusió.

7. Diversitat

Religió

Les escoles són laiques, però moltes celebracions i festius estan lligats a tradicions catòliques. Les celebracions d'altres religions, que tenen molt pes entre els nouvinguts, no estan reconegudes.

Recomanacions

Incloure festivitats d'altres religions dins de l'escola.

7. Diversitat

Currículum

Hi ha una perspectiva eurocèntrica en el currículum, on altres perspectives es veuen com a exòtiques o folklòriques, i es presenten estereotipades.

Recomanacions

Revisar críticament el sistema educatiu i oferir més formació anti-racista als docents.

Migrant Children and Communities in a Transforming Europe

Moltes gràcies

Xavier Giró Gràcia i Fernando Herraiz

Barcelona 6/4/2022

La interculturalitat a debat

Cap a una educació de la infantesa i joventut global

Barcelona 6 d'abril de 2022

Fundació Tàpies

esbrina

